

SAVA

izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrletno K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5.60. — Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inzerate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inzerati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inzerati po dogovoru. Inzerati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavi: „Sava“, Kranj

Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

§ 14.

Češkimi agrarnimi poslancem, katerim so se pridružili tudi češki narodni socialci, se je posrečilo ustaviti parlamentarno delovanje in nastopilo je vladanje s paragrafom 14. Minolo soboto je bilo zadnje zasedanje državnega zbora. Zastoj so pozkušali voditelji vseh strank vplivati na češke agrarce, da bi le-ti opustili svojo taktiko. Vse zaman. Obstrukcionisti so zahtevali od ministrskega predsednika grofa Stürgkha odločno izjavo, kedaj namerava sklicati češki deželni zbor. To je bila cena za ustavitev obstrukcije, in ker grof Stürgkh te cene ni mogel plačati, so Čehi obstruirali dalje. Hoteli so na vsak način preprečiti sprejetje budgetnega provizorija in dosegli so kar so hoteli. Vlada je odgodila parlament do marca, obenem si pa sama dovolila provizorij s pomočjo paragrafa 14.

Vpraša se, je li bila ta taktika čeških agrarnih poslancev pametna in koristna. Nedvomno je, da je v Avstriji vsak narod ozlovoljen. Vlada ne ustreže niti najupravičenejšim zahtevam osobito Slovanov in za vsako malenkost, katero bi vsaka druga država sama rada izpolnila brez vednih intervencij in resolucij poslancev, se je treba pri nas pultiti in trgati. Kar se doseže — in to je bore malo — se doseže le s skrajnim pritiskom na vlado ali z obstrukcijo. S tega stališča je češka obstrukcija svojo taktiko prav uravnala, a pomislila naj bi, da je od vlade zahtevala nekaj, kar ta pravzaprav ni mogla izvršiti. Kakor hitro bi bil grof Stürgkh določil dan razpisa novih volitev v češki deželni zbor, tako hitro bi bili začeli Nemci z obstrukcijo. Razpust češkega deželnega zbora gre pravzaprav na račun čeških Nemcev in vladna komisija je voda na njih mlin. Ustavljali bi se torej z vsemi silami sklicanju deželnega zbora.

A tudi v drugem oziru ni docela odobravati češko obstrukcijo. Prvič so s to svojo taktiko ne le onemogočili redno sprejetje budgetnega provizorija, nego tudi zborovanje državnega zbora sploh. Drugič pa so onemogočili sprejetje odsekovih predlogov. In ti predlogi so bili velike važnosti. Budgetni odsek je namreč proti vladni volji sklenil, da se vlada pooblasti izdati v prvi polovici l. 1914 dva milijona kron državnih prispevkov za brezposelne. Dalje je sklenil odsek, da se dovoli sred-

stva za izpeljavo dveletnega avanziranja državno-železniških slug in v tretje je sklenil odsek premembo hišnonajemninskega davka. Vsi ti trije predlogi bi bili prišli v korist ravno revnejšemu ljudstvu, a ker je vlada vsled češke obstrukcije poslala državni zbor domov, se o teh predlogih ni moglo razpravljati v plenumu zbornice ter jih tudi gosposka zbornica ne bo obravnavala. Vlada pa se gotovo ne bo ozirala na predloge, ki so bili v budgetnem odseku itak sprejete proti njeni volji ter si bo enostavno podaljšala dosedanji provizorij s paragrafom 14.

V tem oziru torej ni odobravati češke obstrukcije. Dosegla ni pravzaprav ničesar, nasprotno, vladi je mnogo ljubše, da je dobila vendar vzrok, poslati nadležni parlament domov, da si lahko sedaj nemoteno dovoli s tem zloglasnim paragrafom kar si hoče.

S paragrafom 14. pa si vlada ne more najeti nikakega posojila. Jasno je torej, da bo opustila tudi vsako investicijo, kar bo zopet slabo vplivalo na brezposelnost. A tudi v političnem oziru ni nič kaj pozdravljati odgoditev državnega zbora. Vlada lahko v tem času brez vsake kontrole počenja kar hoče in, dasiravno mora za vse svoje ukrepe dobiti naknadno odobrenje po državnem zboru, je storjeno vendarle storjeno, ako to sedaj poslanska zbornica odobri ali ne.

Zahteva po sklicanju češkega deželnega zbora je naravnost nerazumljiva. Ako bi vlada tej zahtevi ustregla ter res razpisala volitve, se bi k večjemu izvolil že pri rojstvu bolni deželni zbor. Kakršne so razmere sedaj, ni niti misliti na to, da bi na podlagi starega volilnega reda izvoljeni deželni zbor redno deloval. Pri napetosti med obema narodnostima na Češkem, bi ali Nemci ali Čehi onemogočili vsako uspešno delo z obstrukcijo in delovanje deželnega parlamenta bi dospelo na mrtvo točko kakor dozdej. Ureditev razmer morejo prinesiti le češko-nemška spravna pogajanja in dolžnost vlade bi bila, da pogajanja po svoji moči pospeši. A po stari avstrijski navadi se vladi čisto nič ne mudi. Saj gre tudi s komisijo prav dobro, in povrhu tega se prihrani še trud z vodstvom spravnih pogajanj.

Obstrukcionisti so pač v prvi vrsti računali s tem, da strmoglavijo sedanje ministrstvo, pred-

vsem pa ministrskega predsednika grofa Stürgkha. To pa se jim očitno ne bo posrečilo. Grof Stürgkh je pri merodajnih krogih kar najbolje zapisan. Saj je tudi takorekoč posebljen avstrijski sistem. Brez vsake inicijative drži roke v naročju in čaka, kaj se bo pravzaprav zgodilo. Da bi poskusil razmere obvladati ter rešiti državo vednih zadreg, med katerimi zavzemajo narodnostni spori prvo mesto, mu ne pride niti na um. Zato bi bilo treba iskati potov in tudi grofovsko možgane bi bilo treba nekoliko spraviti v funkcijo. Predvsem bi pa bilo treba izdelati jezikovni načrt za vso državo in to je problem, nad katerim bi obupal še spretnejši mož kakor je grof Stürgkh. A vendar bo treba jezikovno vprašanje v Avstriji rešiti, ako hočemo priti do normalnih razmer. Enostransko samo na Češkem to ne gre. Ravnotako pereče kakor češko-nemško je tudi jugoslovansko vprašanje. A tudi poljsko-rusinsko in italijansko-nemški jezikovni konflikt na Tirolskem zahteva nujne rešitve.

Za enkrat je torej prenehalo parlamentarno življenje v Avstriji in vlada si je pomagala s paragrafom 14. V marcu se zopet sestane državni zbor in dotedaj bo morala vlada skušati najti pot, da odstrani vse ovire parlamentarnega delovanja. Prepričani pa smo lahko že sedaj, da se vlada ne bo čisto nič premišljevala, ako se ji to ne posreči, vladati i nadalje s paragrafom 14.

Kranjski deželni zbor.

Zasedanje kranjskega deželnega zbora se je otvorilo v četrtek ob 11. uri dopoldne. Seje se je udeležil tudi škof Jeglič kot edini virilist v zbornici.

Deželni predsednik baron Schwarz je otvoril prvo sejo deželnega zbora. Kaj posebnega ni nič povedal in zabeležiti je samo njegovo izjavo, da pričakuje vlada, da se zvišajo plače ljudskoškolskemu učitelstvu. Izgovarjal je vedno po en odstavek v slovenskem in potem zopet en odstavek v nemškem jeziku, da tako vstreže tudi nemškemu veleposestvu.

Govoru deželnega predsednika je sledila najprej zaobljuba in potem programni govor deželnega glavarja, ki tudi ne vsebuje nič posebnega. Govoril je tudi deželni glavar o zboljšanju učiteljskih plač, od česar bodo imeli koristi „ljudstvo in oni, ki od šole in za šolo živijo“. Končno je še deželni

PODLISTEK.

F. P.

Ledeni objemi.

Poljan, vsa bela je kot altar pogrnjen z mašnim prtom. Pri pogledu nate, oj snežena ravan, je človeku tesno pri srcu in oko išče kaj temnega, da ni vse tako enakomerno in skoraj pusto. Vse belo, vse belo . . .

Globoko vzdihne in suh kašelj se izloči iz prs. Pod belim čelom hoče življenja dvoje rjavih oči, pod katerima se polmescema enako ovijata dva črna kolobarja, da že itak turobno oko sije v obupu in zadnjem trepetanju. Suhljata roka, na kateri se razloči vsaka modra žilica, vsaka kost in koščica, pogladi temnikasto brado in popravi razmršene lase, ki silijo preko čela nad žalostne oči. V sobi je sam. Morda pa vendar ne! Da, ž njim je slutnja, ki postaja vedno bolj in bolj enaka zavesti. Vsede se v naslonjač, pa se zazre skozi okno v zimsko poljan. Tam od peči puhti prijetna gorkota; podpre si glavo, da lasje globoko zdrsnejo na slonokoščeno čelo in okoli usten mu zaigra nasmeh, ki izraža bolelost, hrepenenje in hoče v svet poslati zadnje pozdrave . . .

„Vse je belo, tako belo kot moja roka, kot moje suhljato čelo in udrto lice. In — komu je vse to, kar imenujem svojega, podobno? Beseda

težka in odrešilna obenem. Zakaj še odlashaš, ljubica blede, ki si me vzljubila prestrastno in mi prisegla, da me povedeš v svoje tihe vrtove, zakaj . . .? Pridi, le pridi, saj moje srce ni strahu polno, oj, skoro ljuba si mi! Ah . . .“

Suh kašelj ga prične mučiti in njegovo hropenje se razlega med štirimi stenami, pa se od njih skoraj plašno odbija. Krčevito se prime za pogreznjena prsa, ki se hočejo širiti, a padajo vedno nazaj. Tam notri ga boli, zelo boli. Lahna rudečica mu dišne v obraz, ki zopet hitro zgine in se poskrije za snežnobelo kožo. Roke mu težko padajo v naročje. Počasi, kot da mu povzroča bolečino, zapre oko, na čelu izstopijo majhne potne kapljice, se združijo v kapljo, ki se še nekaj trenutkov vzdržuje nad gosto zasejanimi obrvi, potem pa zdrsne preko njih na temno brado in v nji počasi usahne. Sobo obsenči mir. Le enakomerno dihanje, težko izvito iz dna bolnih prsi.

Tam zunaj zahaja rumeno solnce za bele hribe in sive gore. Poševno pošilja svoje zimske žarke kot zadnje pozdrave, predno začrta svojo pot v tujino. Vsa poljan zablesketa v brezštevilnih lesketih in celo smrekov gozdič, ki je bil tam v ozadju tako tuje teman, se zazdi živahnejši. Že je izginila polovica oble za sivo goro in pokrajina pod hribovjem se je osenčila. Še malo — in potopi se še druga polovica. Tam za gorami zažari, kot da razsaja grozen požar, ki mahoma ruši bela

mesta in pohlevne vasice. Tako zelo se je pordečilo to sinje nebo, da bi človek mislil: „Srčno kri so razlili po prostranem oboku.“ Oddaljeno gorovje postaja v zadnjih solnčnih žarkih enako velikanskemu svetlordečemu rubinu. — Pa počasi prisanja iz daljav mrak, pa počasi meglice posedejo nad poljan in se spojijo v sivo meglo. Ojster vetrič zabrije, poljan se zaziblje v premišljevanje. Izza vršičev temnega, pravljic bogatega gozda, pokuka mesec in se porogljivo posmehne. Meglica se mu nejevoljno upira in le skozi pajčolan prodirajo bledikasti lesketi. Pa zatuli tam nekje v daljavi pes, da se plašno tuljenje razlega preko bele poljane v meglice, iz njih v sanjavi gozd, kjer se ponovi in še dalje odhiti njegovo trepetanje.

V sobi sloni blede mož in spava motno spanje. Le dihanje, grgljajoče, potem pojemajoče oživlja štiri stene, kamor so se prikradli lunini žarki in se prostodušno poigravejo po tleh, stenah in stropu. Bolni mož se naenkrat strese, njegova roka se s trudom dviga in kaže v nedolčnost. Umiri se kmalu in roka se mu nasloni v naročje. Njegove poteze so pa polne blaženosti in v luninem svitu je njegovo čelo mrtvaško blede in kolobarja pod očesoma še širša . . .

Kaj se dviga iz temnega kota? Kot megla se je nekaj izločilo iz polteme in to raste, raste, dobiva oblike, si navzame obraz. Čuden gost! Šibko se je izvila njegova postava, brezmerno je

glavar omenil petdesetletnico rojstva nadvojvode prestolonaslednika Franca Ferdinanda in pozval poslance, da zakličejo trikratni „živijo“ cesarju, kar se je tudi zgodilo.

Potem so poslanci pristopili k deželnemu glavarju, mu segli v roko in se zaobljubljali, da bodo cesarju zvesti in pokorni. Za provizorična zapisnikarja imenuje deželni glavar posl. Šukljeta in barona Borna, za tem se je pa v krajšem govoru, ki so ga vsi poslanci poslušali stoje, spomnil pokojnega poslanca dr. Ignacija Zitnika, ki je umrl kmalu po volitvah, bil je pa 24 let (od leta 1889) dež. poslanec in ena najmarkantnejših osebnosti v deželnem zboru.

Za zapisnikarje so bili izvoljeni: iz kurije veleposestva baron Born, iz mestne kurije Milan pl. Šuklje, iz kmetske kurije R. Dermastija in iz splošne kurije J. Mihelčič, za reditelje pa: baron Apfaltrern (veleposestvo) Jul. Mazelle (mesta), Jos. Zurc (kmetske občine) in Fr. Kobi (splošna kurija).

Volitve v odseke. V disciplinarni odsek so bili izvoljeni: dr. K. Triller, Fr. Jaklič, M. Dimnik, R. Dermastija in baron Born — za namestnike: dr. Fr. Novak, J. Mihelčič, M. Perhanc, Zabret in grof Margheri; v peticijski odsek: Jos. Turk, Fr. Demšar, J. Piber, Drobnič, Lušin in baron Rechbach; v finančni odsek: dr. K. Triller, dr. Krek, Fr. Kobi, Jos. Lavrenčič, dr. V. Gregorič, Jos. vit. Pogačnik, Dermastija, Galle, Jarc in Schollmayer-Lichtenberg; v upravni odsek: pl. Šuklje, Fr. Povše, J. Piber, Mulley, J. Mazelle, Iv. Lavrenčič, Fr. Jaklič, Mihelčič, Hladnik in baron Lichtenberg; v ustavni in občinski odsek: dr. Ravnihar, Fr. Demšar, Zurc, Vehovec, dr. Eger, dr. Novak, Evg. Jarc, Zabret in grof Barbo; v imunitetni odsek: dr. Novak, Fr. Drobnič, Fr. Kobi, dr. Pegan, Perhanc in baron Born; v verifikacijski odsek: dr. Ravnihar, Lovšin, dr. Zajec, Evgen Jarc, dr. Pegan in Eger; v odsek za letno poročilo: A. Ribnikar, M. Perhanc, Fr. Kobi, Škulj, Dimnik in knez Windischgraetz.

Odseki so se konstituirali, potem pa je prišla na dnevni red volitev deželnega odbora in so bili izvoljeni: iz mestne skupine dr. K. Triller z 9 glasovi, iz kmetske skupine dr. Evgen Lampe s 15 glasovi, iz splošne kurije dr. Vladislav Pegan z 8 glasovi, iz vse zbornice dr. I. Zajec s 27 glasovi in iz veleposestniške kurije grof Barbo z 9 glasovi. Za namestnike so bili izvoljeni: dr. Novak, Ivan Lavrenčič, Karel Dermastija, dr. Vinko Gregorič in baron Apfaltrern.

Odsekom se izročita poročila deželnega odbora o začasnem pobiranju deželnih doklad za leto 1914. in o novih volitvah.

Povodom 500letnice zadnjega ustoličenja koroškega vojvode na Gosposvetskem polju in povodom nečuvnega preganjanja Slovencev na Koroškem je vložil dr. I. Tavčar s tovariši naslednji nujni predlog:

Deželni zbor skleni:

4. Ob bližajoči se 500letnici zadnjega ustoličenja koroškega vojvode na Gosposvetskem polju izreka deželni zbor vojvodine Kranjske koroškim Slovincem svoje simpatije, zagotavljač jih svoje bratske ljubezni.

2. V imenu celokupnega slovenskega naroda protestiramo najodločneje proti nečuvni žalitvi koroških Slovencev, ki jo smatramo za žalitev slovenskega naroda sploh in ki je dobila aprobacijo od naučnega ministristva s tem, da je poraba Ebnerjeve knjige „Landeskunde von Kärnten“ do-

njegovo lice, čelo koščeno in belo kot marmor. Zakaj stojiš v temnem kotu, oj gost ti sloki? In — kot senca povzdigne svoj neslišni korak in kot senca razprostre svoje plašne peruti. V luninem žarku je njegovo oko skrivnostno bleščec se fosfor in izza brezkrvnih ust se zasmije belo zobovje. Pod dolgo, valujočo haljo stika njegova roka skrivnostno stvar. Nalahno — kot misli stopinje, stopi sredi sobe in njegova očesa se započita v bolnika, ki spi in le semtertja težko zahrope ali suho pokaljša.

Smrtni slutnji podobno ozračje. Roka koščenega gosta razdeli haljo in v rumenkasto zeleni svetlobi mesečni zablešči peščena ura. Da, da, le malce zrnov je še v zgornjem predalcu in tudi ti padajo drug za drugim v spodnjega. Le malce, malce ur še, bleđi mož, ki zapadaš s trenutki mračnemu gostu. In tvoje lice, mož bleđega, voščene čela je mirno?! Saj si že zdavnaj zaželel čudnega gosta in zdaj, poglej ga, kako dviga peščeno uro in se pri vsakem zrnu, ki zdrsné, britko nasmeje, da mu zablešči belo zobovje v luninem svitu kot korala na morskem obrežju, katero je morje izvrglo. Težak vzdih prihrumi iz bolnih prs, tako težak, da ne more popluti iz štirih sten in v svoji trpkosti opoji ozračje s tugo. Čudni gost sliši ta vzdih, se zareži satansko in z brezslušnim korakom stopa nazaj v temni kot. Dalje.

voljena v koroških šolah. Stavek v tej knjigi: „Das Volk aus der windischen Gegend hat überhaupt keinen guten Ruf im Lande“, ki ni samo razžaljiv, ampak tudi lažnjiv, zahteva, da se uporaba imenovane knjige takoj prepove, krivci pa kaznujejo.

3. Centralna vlada se pozivlja, naj nasproti Slovincem, naj bivajo ti kjerkoli v naši državi, določilo člena XIX. državnega osnovnega zakona izvaja popolnoma nepristransko in pravično.

Sličen nujni predlog je vložil tudi dr. Lampe. Zanimivo je, da je dal deželni glavar v razpravo Lampetov nujni predlog, ne pa tudi dr. Tavčarjevega.

Razen omenjega dr. Tavčarjevega nujnega predloga so vložili narodno-napredni poslanci še naslednje nujne predloge in interpelacije:

Poslanec dr. Ravnihar in tovariši za regulacijo učiteljskih plač.

Posl. pl. Šuklje in tovariši so stavili nujni predlog glede železniške zveze Rogatec-Brežice-Novo mesto.

Poslanec E. Gangl in tovariši interpelacije na njega ekscelenco g. deželnega predsednika glede na uradne razpise učiteljskih služb.

Posl. E. Gangl in tovariši glede zgradbe novega mostu čez Idrijco.

Posl. Jos. Lavrenčič in tovariši glede podaljšanja železnice od Postojne do Vipave.

Posl. Jos. Lavrenčič in tovariši glede regulacije Pivke in Nanošnice.

Posl. Jos. Reischer in tovariši glede aktivitetnih doklad deželnih uradnikov.

Posl. J. Mazelle in tovariši predložijo samostojni predlog glede podeželjenja občinske poti iz Krasinca čez Cerkovišče do Kala in glede zgradbe vodovoda, za Metliko, Radovico, Drašice, Suhor, Lukovico.

Deželni glavar je zaključil sejo ob pol 3. uri in odredil prihodnjo v sredo, dne 11. febr. ob 11. uri dopoldan.

POLITIČNI PREGLED.

Koroški deželni zbor.

Po poldrugoletnem odmoru se je sestal koroški deželni zbor k zasedanju. Deželnemu zboru je bilo predloženih 71 vlog. Po odkazu poročil deželnega odbora raznim odsekom je bil izvoljen v nadomestni volitvi za člana v finančni odsek in v revizijski odsek poslanec Dobernik, katerega je izvolila v deželni zbor trgovska zbornica. O delavnem programu deželnega zbora je poročal deželni glavar grof Aichelburg-Labia, ki je pred vsem poudarjal, da sredstva dežele ne zadostujejo niti za kritje prejšnjih primanklav in se opozarja deželni zbor, da ne more dovoliti novih večjih izdatkov. Dež. predsednik baron Fries je razvil svoj program, v katerem je poudarjal, da je njegovo stališče objektivna uprava dežele. Uradništvo mora strogo izvrševati svoje dolžnosti in redno pred vsem stremiti za tem, da varuje državne interese.

Dalmatinski deželni zbor.

Voditelji dalmatin. strank so imeli včeraj konferenco z namestnikom, ki je obljubil, da bo predložila vlada oficijozni predlog o deželnozbornski volilni reformi. Poslanec dr. Baljak je zahteval sklicanje deželnega zbora brez ozira na potek pogajanj za volilno reformo.

Izlet v Egipt.

Popotni in zgodovinsko-kulturni utisi.

Dalje.

Na kolodvoru sem imel srečo, da sem dobil prijaznega hotelskega vodnika, ki je razven tega imel še to dobro lastnost, da je bil uslužbenec penziona, ki v Baedekerju ni zapisan med najdražjimi. Enajst frankov za penzijo se v tako — seveda pretirano — razvpito dragem mestu, kakor je Kajiro že plačuje za celotno oskrbo, posebno če je človek tako dobro spravljen, kakor sem bil jaz v Hotelu des Voyageurs, ki ga vsakemu obiskovalcu prestolice Egipta najtopleje priporočam.

Po obilnem in ukusnem obedu sem vzel takoj v roko grčav les in se napolil po mestu. Mimo razkošnega hotela Shepheard, kjer prebivajo in se zabavajo angleški bogatini s svojimi damami in pred katerimi ponujajo kričavi Arabci razglednice, fotografije, orijentalke izdelke v vseh možnih jezikih, vodi glavna prometna žila pred v centru mesta ležeči razkošni park Ezbekije.

Krasen, umeten vrt, zasajen z najrazličnejšimi grmi in drevesi, ki sploh morejo v tej klimi rasti in obstati. Grede so poraščene mesto s travo, ki se ne prime, z nekimi posebnimi zeliščem. Lep razgled na mesto nudi umetna vzvišina z jamo v notranjosti, po kateri se steka Nilova vodica. Za zabavo je dobro preskrbljeno, vsako popoldne igra

Pogajanja za delazmožnost štajerskega deželnega zbora.

Kakor se sliši iz Gradca, se vrše zopet enkrat pogajanja za delazmožnost štajerskega deželnega zbora. Namestnik grof Clary se trudi pridobiti Slovence in Nemce za absolviranje delovnega programa, ki bi v glavnem obsegal proračunski provizorij. Graški listi pravijo, da ima upanje na uspeh.

Turčija in Bolgarija.

Turčija se tudi v vprašanju otokov Kios in Mitilene ne bo uklonila velesilam. Pred par dnevi še se je govorilo, da je Turčija ponudila Grški za otoka Kios in Mitilene druge otoke, da pa je Grška te ponudbe odklonila. Turčija je hotela na ta način prekrizati uspehe velesil, a ker se ji to ni posrečilo, se pripravlja na novo vojno z Grško ter se je v ta namen zvezala z Bolgarsko. Turčiji gre pred vsem za to, da dobi nazaj otoke, obenem pa hoče tudi v Trakiji pomnožiti svojo posest. V to svrhu je sklenila z Bolgarijo tajno pogodbo. Bolgarska se je zavezala, da odstopi Turčiji vso Trakijo, dočim naj dobi Bolgarska vse pokrajine, ki sta jih Grška in Srbija osvojili razen Ohride, Debra, Prizrena in Prištine, ki pripadejo Albaniji. Bolgarska vlada se očitno še ni ničesar naučila iz zadnje vojne ter sili nepremišljeno v nove homatije, pri katerih lahko izgubi še zadnje simpatije in nakoplje morda svoji domovini še mnogo večje ponižanje, kakor je je doživela v zadnji vojni.

Železnično omrežje na Balkanu.

Prihodnje leto namerava pričeti Srbija z velikimi gradbami železnic in je dobavo istih oddala zlasti francoskim in italijanskim, pa tudi nemškimi podjetjem. Samo nekaj del hoče oddati srbska vlada češki industriji. Tudi pri Jadranski železnici ne bo imela Avstrija ničesar govoriti. Albanci so proti železnicam in Srbija pride lahko do Jadranskega morja preko črnogorskega teritorija. Grška je oddala vsa naročila Francozom in Angležem, Romunska francoskemu in italijanskemu kapitalu. V Turčiji je že za desetletja vse oddano. Francozi, Angleži, Rusi, Nemci so si že razdelili Malo Azijo, da bodo gradili železnice, kadar se jim bo zljubilo. Tudi Italija se poteguje za dobave. Tako se avstrijski kapital in industrija povsod izpodrivá, kar je izključno posledica naše brezmiselne balkanske politike.

Albanija.

Esad paša, ki je po Izmael Kemalju svojevoljno zavzel predsedništvo provizorne Albanije, je odstopil. Avstrijska križarka „Panther“ je dospela v noči na 30. januarja v Drač ter ponesla Essad paši poziv, da nemudoma odstopi. Essad paša si je ogledoval dekret, ki je napravil konec njegovemu delovanju. Bil je zelo nervozen in je izjavil: „Ne bom se vdal; ne smem se ydati, tega mi moja čast ne dovoli. Nočem, da bi me primerjali z Izmael Kemalom. Vsi so me izdali, tudi Italija.“ Opozorili so ga, da je obljubil kontrolni komisiji, da bo demisioniral in da Italija nikakor ni delovala na to, da bi moral ob enem z Izmael Kemalom odstopiti. Končno je Essad paša izrazil svoje veselje, da je bila vojna ladja, ki je storila konec njegovemu gospodstvu, avstrijska in ne italijanska. Okrog 9. dopoldne sta prispela z vojne ladje angleški in nemški komisar ter sta takoj obiskala Essad pašo, s katerim sta konferirala dve

egipčanska vojaška godba, včasih tudi angleška. Ob straneh obdajajo Ezbekije gledišča in kavarne z včasih jako dvomljivo zabavo in vsiljivo postrežbo. Vstopnina v park sam je pol pijastra.

Jugovzhodno od tu dospeš mimo ponosne palače podružnice Credit Lyonnais, največje privatne banke sveta na važni trg Atab et el Khadra, križišče cestnih železnic. Vzhodno od tod se prične ulica Muski, središče arabskega življenja in najbujnejšega prometa v dobrem in slabem smislu besede.

Kakor Aleksandrija, tako se loči i Kajira v evropski in arabski, bolj moderni in stari del mesta. Dočim ima prvi široke, lepe ulice s ponosnimi palačami, velike parke, vile, hotele, poslaništva in konzulate, reprezentančna poslopja, katedrale, električno in plinovo luč, izvrstna prometna sredstva in sploh v vsem, razun v klimi, flori in geografskem položaju, spominja na sicer impozantna, toda naposled dolgočasna evropska vlemesta, obsega drugi temne ozke ulice, na katere vlivajo — vsaj skrivaj — marsikatero tekočino, da korak polzi. Te ulice pa vsebujejo v sebi toliko pestrega življenja, tak pristen in popolen orijent, da tujec hodi ure in ure, gleda, pa se ne naveliča in zapazi trudnost še-le tedaj, ko se vrne v svoj hotel.

Arabski del mesta! Ceste že itak ozke, še zatlačene z vozovi, deloma elegantnimi kočijami, dromedarji, osli, pešci obeh spolov. In pri tem kričanje, da se v nebo čuje!

Dalje.

DNEVNE VESTI.

uri. Essad paša se ni hotel vdati, toda tudi člana komisije sta bila neupogljiva. Izročila sta mu ultimatum, v katerem sta ga pozvala, da naj tekem 5 ur demisionira, sicer bi prispele pred Drač vojne ladje veselil. Po 12. opoldne so obiskali Essad pašo častniki križarke. Tekom popoldneva je poslal Essad paša članom mednarodne komisije, ki so se bili zbrali v avstrijskem konzulatu, svojega prijatelja s sledečim posredovalnim predlogom: Uklonil se bo volji veselil in demisioniral, da pa ne trpi njegov ugled in njegova čast, naj ga postavi komisija na čelo deputacije, ki naj ponudi princu Wiedu albansko krono. Člani komisije so ta predlog sprejeli.

Poizkus z bombami.

Grška trgovska zbornica v Pireju je dobila oficijelno obvestilo, da se bolgarsko-macedonsko komitatski odbor pripravlja za napad na grške parnike, ki prihajajo v Burgas in Varno. V Burgas in Varno je omenjeni odbor spravil že kakšnih trideset velikih bomb, s katerimi naj bi se razdejali grški parniki. Kakor hitro je dobila trgovska zbornica to obvestilo, je bilo takoj sklicano posvetovanje z vsemi kapitani grških parnikov, ki vozijo v Burgas in Varno. Sklenjeno je bilo, da se promet z omenjenima bolgarskima mestoma takoj ustavi in stori vse primerne protikorake, da se ti roparski naklepi preprečijo.

Pavel Derouléde.

Minole dni je umrl v Nici Pavel Derouléde, ki je imel za seboj zelo burno življenje. Rojen je bil dne 2. septembra 1846. v Parizu. L. 1870. se je udeležil kot prostovoljec francosko-nemške vojne in je bil pri Sedanu od Nemcev ujet. Preoblečen za žida je pobegnil iz ujetništva in se bojeval nato pod Chanzyjem in Bourbakijem, s katerim je pobegnil nato v Švico. Bil je znan kot pesnik patrijotičnih pesmi, katere je izdal l. 1872. in 1875. V svojih pesmih je pred vsem vzpodbujal Francoze, da naj se maščujejo nad Nemci in je dokazoval, da Francija pri svoji moči in vočigled navdušenju pravih Francozov Nemce lahko popolnoma potolče. Izvoljen je bil nato kot predsednik v ligo patriotov. Kot tak je strašno nastopal proti Nemcem, tako v rajhu, kakor na Francoskem. Bil je izvoljen tudi dvakrat za državnega poslanca. Povodom pogreba predsednika Faure l. 1899. je poskusil državni preobrat s pomočjo vojaštva, ki pa se mu ni posrečil. L. 1900. je bil obsojen zaradi spletkarjenja proti državni oblasti na 10 let pregnanstva. Podal se je v Sebastiano in od tod na Dunaj. L. 1905 je bil pomiloščen in se je vrnil v Pariz, kjer se je posvetil literarnemu delu. Spisal je več dobrih dram. Pred nekaj meseci je obolel za srčno napako in se je nato podal v Nico, kjer je umrl.

Narodno-gospodarstvo.

Tržne cene

na tedenski semenj v Kranju, dne 3. febr. 1914

Pšenica 100 kg	K	22.50
Rž	"	19.—
Ječmen	"	17.—
Oves	"	16.—
Koruza rdeča	"	20.—
Koruza rumena	"	18.—
Koruza nova	"	16.—
Ajda	"	22.—
Proso	"	20.—
Deteljno seme	"	180.—
Fižol ribničan	"	30.—
Fižol koks	"	32.—
Fižol mandolan	"	28.—
Leča	"	20.—
Pšeno	"	30.—
Ješprenj	"	28.—
Krompir	"	4.—
Mleko 1 l.	"	—20
Surovo maslo 1 kg	"	3.50
Maslo 1 "	"	3.—
Govedina I. 1 "	"	1.68
Govedina II. 1 "	"	1.60
Teletna I. 1 "	"	2.—
Teletn all. 1 "	"	1.80
Svinjina I. 1 "	"	2.—
Svinjina II. 1 "	"	1.80
Prekajena svinjina I. 1 kg	"	2.20
Prekajena svinjina II. 1 "	"	2.—
Slanina I. 1 "	"	2.—
Slanina II. 1 "	"	1.70
Jajca 9 kom.	"	—80

Na tedenski semenj v Kranju, dne 3. februarja 1914 se je prignalo: 218 glav domače govede, 0 glav bosanske govede, 0 glav hrvaške govede, 0 telet, 28 prešičev, 0 ovac. — Od prignane živine je bilo za mesarja: 180 glav domače govede, 0 glav bosanske govede, 28 prešičev. — Cena od 1 kg žive teže 80 v za pitane vole, 76—78 v za srednje pitane vole, 68—70 v za nič pitane vole, 0 v za bosansko (hrvaško) goved, K 0.— za teleta, K 1.12 za prešiče pitane, K — za prešiče za rejo.

† **Franc Vižnikar.** Po dveletnem bolehanju je v četrtek popoldne izdihnil svojo blago dušo sodni nadsvetnik v pokoj, gospod Franc Vižnikar. Pokojnik je bil rojen 23. februarja 1848. leta v Brezovem pri Sv. Križu kraj Litije. Studiral je v Ljubljani in na Dunaju in je po dovršenih naukih vstopil v sodno službo. Služboval je najprej v Ilirski Bistrici, potem pa v Ribnici, kjer je prebival celih 24 let, doklar ni šel v pokoj. V politično javnost je stopil pokojnik leta 1888. Takrat je namreč prišel v deželni zbor, v katerem je s Šuklejem in Kersnikom krepko zastopal koristi dežele in prebivalstva. Od tedaj je, z daljšim presledkom, bil do zadnjih volitev deželni poslanec, nekaj časa ribniškega okraja, nekaj časa dolenskih mest, leta 1895. pa je bil na mesto Šukleja izvoljen v državni zbor. Ko je pokojnik pred nekaj leti stopil v pokoj, je zapustil ljubo mu Ribnico in se preselil v Ljubljano. Tu je bil izvoljen v občinski svet in tudi tu je vse svoje moči in sposobnosti posvetil delu za občni blagor. Pred dvema letoma je začel bolehati in je iskal zdravja v raznih kopalščih. A pomagalo mu ni nič. Kruta smrt ga je iztrgala ter ponesla v one kraje, odkoder ni več vrnitve. Pokojnik je bil zlata duša: tih in miren, ljubeznjiv in postrežljiv, delaven in zvest kot sodnik politik, in ljubil je slovenski narod z vso gorečnostjo ter mu posvečal vse moči. Bodi Francu Vižnikarju ohranjen prijazen in hvaležen spomin!

Klerikalna večina na delu. Čuje se, da je klerikalna večina verifikacijskega odseka v svoji seji sklenila razveljaviti izvolutev poslancev Mazelleta in Lavrenčiča, glede izvolutev dr. Trillerja in kaplana Škulja odrediti nove poizvedbe, potrditi pa izvolutev dr. Gregoriča. Ti sklepi so bili storjeni navzlic ugovoru vladnega zastopnika.

Blamirani Jarec. Da so naši klerikalci dobri narodnjaki, tega pač ne bode nikče trdil. Toda tudi tedaj, kadar si nadenejo narodni plašč jim služi ta po navadi le v to, da skrijejo kako drugo narodu sovražno dejanje. Par tednov sem čutilo klerikalci zopet potrebo, biti narodnjaki. Da dokumentirajo to, je interpeliral poslanec Jarc v dunajski zbornici vlado zaradi koroških razmer. V tej interpelaciji je trdil, da je na Koroškem v rabi neka čitanka, v kateri se sramoti Slovence. Sedaj pa se je izkazalo, da stoji v knjigi le, da je živina iz julijskih Alp slaba. S to svojo interpelacijo je Jarc do kosti blamiral svojo stranko, vplet tega pa se je tudi izkazale, kako malo važnosti polagajo na krivice, ki sa gode koroškimi Slovence. Niti toliko časa si niso vzeli, da bi čitanko, prepno so interpelirali, tudi prečitali. Ali pa so Jarc in njegovi klerikalni tovariši hoteli le osmešiti koroške Slovence.

Iz deželnega odbora. Za upravo skupnega vodovoda v občinah Spodnji in Gornji Logatec se izdela in predloži deželnemu zboru poseben zakonski načrt. — Petičija mestne občine ljubljanske za reden letni prispevek k stroškom c. kr. obrtne šole in prošnja „Slovenskega planinskega društva“ za redno podporo se odstopita deželnemu zboru. — Istotako naj deželni odbor sklene poseben opravilnik za revidiranje deželne banke. Revizorji naj dobe za svoje poslovanje primerno odškodnino. — Odpoved deželnega lekarnarja se vzame na znanje. — Gradba vodovoda Stari trg in okolica se odda najnižjemu ponudniku tvrdki A. Mure v Moravskih Hranich za 147.945 K. — Za deželni muzej se nakupijo carniolica iz zbirke plazivcev in dvoživk umrlega profesorja Schreiberja v Gorici. — Zahteva obratne bolniške blagajne Gassner & Glanzmann v Trzinu, da naj jej deželna bolnišnica dopisuje v nemškem jeziku, se odkloni. — Prošnja šolskih sester v Repnjah za prispevek k gradbi novega šolskega poslopja se odstopi pred vsem priporočilno domači občini. — Dovolijo se podpore sledečim gasilnim društvom: Št. Vid nad Vipavo 200 K, Naklo (za „Gasilni dom“) 800 K, Stara Loka 200 kron, Trebelno 300 K, Dobrava pri Bledu 350 K, Zasip 300 K, Gorje 400 K. — Poročilo o deželno-zborskih volitvah se predloži deželnemu zboru brez vsakega meritornega predloga. Večina deželnega odbora dvomi o veljavnosti volitve v dolenskih in notranjskih mestnih volitvah in v mestni skupini Kranj — Škofja Loka.

Opozarjamo povodno na zaključni venček plesnih vaj združenih društev „Merkur“, Narodna čitalnica in „Sokol“ ki se vrši danes, v soboto, dne 7. svečana t. l. v sokolski dvorani. Začetek ob pol 9. uri zvečer. — Vstopnina K 2.— za osebo. Svira popolna godba „prost. gosil. društva v Kranju“.

Vojaški nabori preloženi. V zadnji številki smo priobčili vspored letošnjih vojaških naborov za Gorenjsko in Dolenjsko. Kakor pa se nam sedaj poroča, je ministrstvo vsled nedelavnosti državnega zbora, ki za letos še ni dovolil potrebnih novincev, vojaške nabore na nedoločeni čas preložilo.

XII. velika maškara telovadnega društva Sokol z ženskim oddelkom v Kranju, ki se vrši brez naslova, se utegne pridružiti vredno svojim prednicam. Telovadci se menda pripravljajo za večjo skupino in drugo občinstvo vse vprek skrbi, kako bode dostojno praznovalo Kurentov večer.

Ženski oddelek prevzel je zopet v svoje spretno ročice skrb za lačne in žejne. Vojaška godba pa bo skrbela, da plesateljnim ne bodo primrznila pete. Da pa ne bodo prikrajšani kadiłci in kvartopirci, bo skrbljivo za nje v vaditeljski sobi, zato se cenjeni gospodi ni treba bati, da jih bo preveč mučil dim, katerega pa bo poleg tega še izsrkaval novo vstavljeni električni izzračilec. Zato pa vsi, kar vas je veselil in dobre volje, dne 21. svečana v sokolsko telovadnico.

Kolera. Deželna vlada za Bosno in Hercegovino je z dnem 1. januarja 1914 razglasila, da je kolera prenehala v obeh deželah. Zdravstvena naredba: da je odtod (osobito iz okrajev Tuzla in Travnik) prihajajoče potnike staviti pod 5 dnevno zdravniško nadzorovanje, se je toraj razveljavilo.

Z nožem. V torek sta se prepirala na Klancu stanujoča Marija Žankar in nje sin Leopold Žankar. Konec prepira je bil, da je nadebudni sin potegnil nož ter prizadjal materi več nevarnih ran. Odpeljali so ga v zapor, mater pa v deželno bolnico v Ljubljani.

Prememba posesti. Hišo št. 117 v Kranju, katero je kupil tovarnar B. Pollak na lanskeletni dražbi, je kupil minuli teden tukajšnji trgovec g. Josip Logar.

Iz Cerkelj. Zadnjič je bil obsojen pri kranjskem sodišču kaplan Horvat iz Cerkelj radi razžaljenja časti. Večina njegovih grehov pa menda še čaka odrešenja. Kjer imajo ljudje take voditelje, kakor je kaplan, so predrzni in podivjani. Tako se je pretečeno leto zbirala v znani hiši v Cerkljah tolpa klerikalnih ljudi, ki je pod duhovskim vodstvom delala anonimne ovadbe na sodišča in glavarstvo. Založnik Hrovatovega materijala je naduti gostilničar Janez Jenko v Cerkljah. Naj orožniki malo vprašajo M. Šipica in J. Skofica p. d. Jereta, kaj vesta o Jenkotu; izvedeli bodo zanimive reči.

Ogenj. V Dvorjoh pri Cerkljah, je pogorela žaga posestnika Podjeda. Ogenj je nastal po ne previdnosti.

Škofja Loka. V tukajšnji nunski samostan je prišel šele po novem letu katehet, pa je našim otrokom napravil toliko sitnosti, da mu ne moremo več prizanašati. V tem hudem mrazu naj bi otroci vstajali tako zgodaj, da bili pri maši od pol 8. do 8. Kaj takega zamore storiti le človek, ki je popolnoma brez srca. Kaj duhovni nimajo srca za drugega, kot za se? Ker pa navedeno mašo bere katehet sam in torej otrok ne more nadzorovati, je naročil otrokom, da so morali napraviti zabeležke, kedaj so bili pri maši, kedaj ne. Te beležke potem pregleduje in bo najbrže dajal po tem red iz verouka. V tej zabeležki je nadalje treba označiti, kolikokrat gre otrok k spovedi, k obhajilu in kolikokrat moli pred sv. rešnjim telesom. Nadalje on zahteva, da morajo hoditi vse učenke k popoldanskemu nauku. Pa še vse to ni zadosti, temveč daje otrokom iz verouka pismene naloge. Tudi te naloge natančno pregleda in če kaka učenka ne napravi dobro naloge, ji preti z zaporom toliko ur, kolikor je napravila napak v nalogi. Ali je mogoče takega človeka smatrati za pametnega? Splošno je to nedopustno, mučiti otroke na tak način. Če katehet nima toliko časa, da bi ustno izpraševal učenke, naj jih pa pusti pri miru. Za tako neumno metodo bi se morali pobrigati krajni šolski sveti. Toda kaj imamo pričakovati od njih, ker so skoro povsod predsedniki sami župniki. Vrana pa ne izkljuje oči vrani. Povemo pa vam gospod katehet, če ne odnehate od teh neumnosti, da se bomo vsi prizadeti starši vpisali v protestantovsko vero, ker ne pustimo otrok mučiti na ta način! — Več Škofjeločanov.

S fotografičnim aparatom na bojišču. Ljubljanski kinematograf „Ideal“ si je nabavil za prihodnji teden izreden film. Kazal nam bo slike iz minole balkanske vojne ter predočil vse grozote moderne krvoprelitja. Naj omenimo samo nekaj glavnih prizorov: Infanterijskih krogelj strelj v prsi. — Strašne rane, ki jih povzročajo dum-dum krogelje. — Strelj v stegna. — Strelj v lakti. — Bajonetni ubodi. — Ranjenec, ki ga je ranilo 8 delov granate. — Del lobanje odstreljen. — Pogreb mrtvih. — Vojni grobovi. Razdejano mesto Seres. — Prodirajoča pehota in konjenica. — Boj pri Džumaji. — Priprave k naskoku. — Zavzetje višine po infanteriji pod šrapnelnim ognjem. — Naskok kavalarije. — Artilerija strelja. — Kako zadevajo šrapneli in granate. — „Rdeči križ“ na delu. Predstave se vrše dne 10., 11., 12. in 13. februarja.

Tri prste na desni roki je odsekal pri Žirovnici dveletnemu dečku njegov osemletni tovariš, ko sta se igrala. Deček bo imel za vselej poškodovano roko.

Nogo si je zlomil na Jesenicah v skladišču neki delavec.

Sankalna tekma v Bohinju v nedeljo, dne 8. svečana na umetnem sankališču Belvedere v Bohinjski Bistrici ima sledeči tekmovalni spored: 1. Tekma za prvenstvo Bohinja, 1200 metrov, enosedežno, vloga 3 K. 3 častna darila. Odrpta le sankanem, ki so si že pri kaki sankalni tekmi priborili darilo. 2. Damska tekma. 800 metrov, enosedežno, vloga 2 K in 3 častni znaki. 3. Glavna voznja, 1200 metrov, enosedežno, 3 K. 3 častna darila. Odrpta vozačem, ki ne tekmujejo za prven-

stvo. 4. Tekma primorskih sankočev, 800 metrov, enosedeljno, vloga 2 K, 3 častna darila. Odprta le sankočem s Primorja. 5. Juniorska tekma, 1200 metrov, enosedeljno, vloga 2 K; ima 3 častne znake. Odprta sankočem, ki še nimajo nikakega darila. 6. Dvosedeljno sankanje, 1200 metrov, vloga 4 K, 6 častnih znakov.

Požar. 21. januarja okrog druge ure popoldne nastal je na dosečaj nepojasnen način na skeduju posestnika Janeza Vidmarja v Orehovljah ogenj, ki je v kratkem času upelil skedenj, hišo in več gospodarskega orodja. Skupna škoda znaša okrog 3500 kron, zavarovalnina pa le 1500 kron. Na kraj nesreče prihiteli požarni bramborji iz Predoselj in domačinom se je posrečilo ogenj omejiti na goreče poslopje.

„**Osveta klovna**“ je naslov velike dramske slike, ki jo predvaja kino Nadišar ta teden. Film je dolg okrog 1000 metrov in nam predločuje življenje in trpljenje cirkuškega klovna. Poleg te slike obsega program še naravna posnetka „Melilo“ in „Mavrijevo tekmovalno veslanje“, velesmešna prizora „Posledice lepote“ in „Dupin je zaspan“ ter veseligr „Zasačen“.

Zadušil se je v noči od 3. na 4. svečana 40 let stari samski delavec iz Smoljevega. Omenjeni je prišel 6. svečana zvečer v Hafnerjevo gostilno na Trati in prosil za prenočišče. Hišna gospodinja mu je konečno dovolila, da sme prenočiti v hlevu, kamor ga je spremil domači hlapec in mu za prenočevanje odkazal kup slame, nakar je hlapec odšel in zaklenil hlevna vrata. Ko je naslednjega dne odprl hlapec hlevna vrata, puhal je iz hleva gost dim, na prostoru pa, kjer je ležal Smid, se je pokazala žerjavica. Hlapec je poklical takoj domače, ki so našli Smida mrtvega. Poginil je tudi v hlevu se nahajajoči vol in 12 kokoši. Smid je najbrže po noči prižgal žigalice, pri čemer se je vnela slama, ki pa je vsled okoliščine, ker so bila okna in vrata dobro zaprta, le tlela in proizvajala pline, ki so zadusili Smida, vola in kokoši.

Ponesrečil se je leta 1867 v Škofji Loki rojeni in tam stanujoči predelavec Andrej Pintarič v kamnolomu „Kamnitnik“. Pintarič je pripravljala kamnje za mlenje gramoza. Valil je precej velik kamen po bregu, kar mu spodrsne in vsled padca mu je šel kamen čez roko in mu izpahnil levo roko v rami in zlomil levo koželjnico.

Čaj z rumom, Gostilničarka Kamenšek v Dobravi pri Bledu je bila obsojena na 20 K globe, ker je svojim gostom dajala čaj z rumom, dasi ni imela koncesije za prodajanje žganja. Pritožila se je na upravo sodišče, poudarjajoč, da ni prodajala ruma samega, nego ga le na zahtevanje gostov dajala k čaju, ne da bi zato zahtevala plačila, ker rum s čajem ne velja pri njej nič več, kakor čaj brez ruma. Iz tega pa izhaja, da ni ruma obrtno prodajala. Finančna oblast pa se je postavila na stališče, da je gostilničarka prekoračila svojo koncesijo, ker da je vseeno ali je rum dajala samo s čajem ali brez čaja in ali je jemala za rum plačilo ali ne. Upravno sodišče je temu potrdilo in odbilo pritožbo. Kdor torej nima koncesije za prodajanje žganja, še zastonj ne sme dati ruma k čaju.

Osebnostajališče Radovljica na progi Trbič-Ljubljana se spremeni v postajo. Tozadevna podstavbna dela se oddajo ponudbenim potom deloma proti pavšalu, deloma proti enofnim cenam in naknadni izmeri. Ponudbe so vložiti najkasneje do 1. marca 1914 pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu.

„**Quo vadis?**“ Prihodnji teden, dne 14., 15. in 16. februarja se bo predstavljala v tukajšnjem kinematografu J. Nadišar, eden največjih kinematografskih filmov „Quo vadis?“ Snov je posneta iz časa preganjanja kristjanov pod zloglasnim rimskim cesarjem Neronom. Vsa predstava se vrši na klasičnih mestih Rima v popravljenem cirkusu Maksimu. Glavni prizori tega slovečega filma so: Veliki prizori z levi, kjer se levi vržejo na kristjane. Goreči Rim. Bežečemu apostolu se postavi Zveličar na pot v VII. Apii, da ga pripravi do vrnitve v Rim. Boj velikana Ursusa z bikom. Smrt Nerona. — Predstave se vrše ob sledečih urah: V soboto, 14. februarja od 2—4, 4—6, 6—8, 8—10. — V nedeljo, 15. februarja od 1—3, 3—5, 5—7, 7—9, 9—11. — V ponedeljek 16. februarja od 1—3, 3—5, 5—7, 8—10. — Izposojevalnine je plačalo podjetje kinematografa J. Nadišar za ta film nad 500 kron, zato so tudi nekoliko zvišane cene, kakor sledi: I. prostor K 1:50, II. prostor 1 K, III. prostor 60 v. Otroci plačajo: I. prostor 70 vin., II. prostor 50 vin., III. prostor 30 vin. — V soboto popoldne dijaki: I. prostor 40 vin., II. prostor 30 vin., III. prostor 20 vin. — Film je cenzuriran in dostopen za mladino!

Krajni šolski svet v Trziču naznanja: Za novo šolsko zgradbo je bilo poslanih 13 načrtov. V presojo teh je bila izvoljena posebna komisija, sestojeca iz predsednika, primarija in deželnega poslanca dr. Gregoriča, tajnika deželnega stavbenega urada nadsvetnika Klinarja, c. kr. okr. šolsk. nadzornika Maierja, arhitekta p. Anzelma Werner in predsednika krajnega šolskega sveta župnika Potokarja. Komisija je priznala drugo nagrado v znesku 650 K g. arhitektu Brünner (tvrdka Viljem Treo). Vsi vposlani načrti so na vpogled skozi

ves teden do 8. februarja v tržni občinski pisarni v Trziču. Gg. konkurentje naj blagovolijo naznani, kam in pod kakim naslovom naj se jim po 8. februarju določijo načrti.

Dne 1. marca 1914 ob 9. uri dopoldne priredi obrtna zadruga na Bledu preizkušnjo obrtnih vajencev v pisarni zadružne bolniške blagajne na Bledu, Mlino št. 3. Vsi vajenci, kateri so učno dobo dovršili in navmeravajo napraviti preizkušnjo, naj vložijo pisмено prošnjo na obrtno zadrugo na Bledu, katera je koleka prosta. Pristojbina znaša 6 K, oprosnina pa 5 K. — Vajenci nečlani obrtne zadruge plačajo 12 K pristojbine.

Razno.

Klerikalno premoženje. Leta 1843. je v Avstriji bilo 416 samostanov (kloštrov) z 6350 menihi in 83 samostanov z 2054 nunami. Leto 1911. pa izkazuje, da so se v Avstriji med tem časom te pomnožile kakor kobilce; v tem letu je namreč v naši državi bilo že 640 samostanov z 11.116 moškimi člani in 2316 samostanov s 27.339 ženskiimi članicami. Celokupno število, ki je leta 1843. znašalo 499 samostanov in 8404 samostanskih članov in članic je torej v sorazmerno kratki dobi, do leta 1911 naraslo skupno na 2956 samostanov ter na 38.504 samostanskih članov in članic. Armada samostanskih bratov in sester je torej kakor videti v Avstriji zelo mogočna in velika. Nikar pa naj nihče ne misli, da se ti velikanski družbi godi morda slabo. Po Cenkerjevem spisu „Cerkev in država“ je po lastnem priznanju cerkve celotno temeljno cerkveno premoženje v Avstriji leta 1900 znašalo nič manj kakor 815,152.630 K. In če od te glavnice odtegnemo pasiva v znesku 16,401.022 K, preostaja torej še čistega premoženja 798,715.608 kron. Upravni dohodki iz cerkvenih naprav in zavodov so leta 1900. znašali 62,423.222 K, katerim je v istem letu stalo nasproti 36,677.606 K izdatkov. Čisti dobiček je v tem letu bil vsekakor lep, znašal je 25,745.616 K. Pozabiti pa ne smemo, da ti prebitki od leta do leta še naraščajo in če upoštevamo to sorazmerno naraščanje tekom zadnjih 13 let, tedaj znaša premoženje „mrtve roke“ v Avstriji najmanj 1,133,501.608 kron. Pri tem pa še ni vračunjeno obrestovanje, kar pri ogromnem bogastvu nanese zelo mnogo. Obenem je katoliška cerkev največja posestnica zemljišč, kajti njena posestva so leta 1900. prezentirala čedno vrednost v znesku 300 milijonov kron, lahko pa trdimo, da vrednost njenih današnjih avstrijskih posestev znaša okrog 400 milijonov kron.

Snežni viharji na Ruskem. V Petrogradu in v večjem delu Rusije so predvčerajšnjim razsajali silni snežni viharji. Železniški promet je popolnoma ustavljen. Večina vlakov je ostalo v smргу. Guvernerji poročajo, da je 100 do 150 ljudi smrtno ponesrečilo. Posamezne vasi in naselbine so popolnoma pod snegom.

Oproščeni Judi. Pred porotnim sodiščem v Minsku se je vršila že več dni porotna obravnava proti 90 Judom zaradi prepovedanega krošnjarjenja v okoliških vaseh in naselbinah. Porotno sodišče je vseh 90 Judov oprostilo, češ, da se jim pri njihovih kupčijah ne more dognati goljufija. Judi so pač znali varovati svoje interese na račun nevednosti ljudstva tako, da so bili za vsak slučaj sodnega postopanja postavno kriti.

Požar. V Milanu je pogorela veletrgovina za svetilke in steklenino. Škoda znaša čez 100.000 lir. Ogenj je povzročil električni tok.

Zlodejstvo očeta. V Bonneville na Francoskem so aretirali Avstrijca Poljaka Potočnika, ker je na sumu, da je zanalašč zapeljal svojega sina v gorovje in ga pustil tam, da je zmrznil.

Izvršitev smrtno obsodbe. Na dvorišču jetnišnice v Ratiboru so obesili kajzarjevo hči Frančiško Zimmer in ženo rudarja Josipino Kubškovo. Prva je umorila svojo mačeho, druga svojega moža.

Samomor škofa. V samostanu pri Kursku se je glasom poročil iz Petrograda obesil škof Joaniki. Škof je bil znan kot silno pobožen človek. Zapustil je pismo, v katerem pravi, da je izvršil samomor zaradi prevelike nestrpnosti sinoda.

Ogenj v gledališču. V Josefstadtu na Dunaju se je vnel v gledališču pod. Gasilci so pod raztrgali in ogenj zadušili. Kljub temu pa je bila predstava odpovedana, ker je bilo v gledališču toliko dima in smradu, da občinstvo ni moglo vstrajati. Kako je nastal ogenj, še ni znano.

POUK IN ZABAVA.

Medsebojno presenečenje.

Nek gospod in neka dama sta se odpeljala iz Londona z brzovlakom, ki je bil namenjen na Skotsko. Drug drugega nista poznala.

Naenkrat se obrne gospod do dame in reče: „Cenjena gospodična, ali bi Vas smel prositi, da gledate par trenutkov skozi okno. Popravil bi si namreč rad obleko.“

„Gotovo, gospod“, odgovori dama, vstane ter mu obrne hrbet, gledajoč skozi okno.

Za nekaj minut reče on: „Tako milosljiva, preoblekel sem se in lahko se zopet obrnete.“

Ko se je dama zopet vsedla, je v svoje začudenje zapazila, da se je njen sopotnik premenil v žensko, ki nosi gost pajčolan.

„Sedaj pa gospod ali dama, če vam je to ljubše, gledajte tudi vi par trenutkov skozi okno, kajti tudi jaz si imam obleko popraviti.“

„Gotovo, cenjena gospica“, odgovori mož v ženski obleki ter stori tako.

Po kratkem premoru reče dama: „Tako sedaj se lahko zopet vsedete.“

A sedaj se je začudil gospod. Njegova sopotavka se je namreč spremenila v moškega. Zasmeye se in reče: „Zdi se mi, da imava oba vzrokov, da se naju ne izpozna. Jaz se imam ogniti malemu nespোরazumljenju. Vi pač tudi, kaj?“

„Jaz“, odgovori dozdevna dama ter ga bliskoma uklene, „sem detektiv Joram iz Scotland Jard in imam nalogo, da vas aretiram v svrho, da se raztolmačijo ona mala nespোরazumljenja.“

Hitra pomoč.

V visoki starosti je nekega maršala nadlegoval hud protin in osobito se mu je ta bolezen pojavila v rokah. Nekega večera je stari general imel povabljeno družbo častnikov, ko vstopi ordonanca. Med pogovorom je hotel general piti čašo piva, a roka se mu je tako tresla, da se je bal, da izpusti kozarec.

„Pomagajte mi vendar“, reče zato tik za njim stoječi ordonanci.

Vojak je pokimal, vzela kozarec ter prav potegnjen.

Stari general pa se je zasmeyal. „Tako to pomoč pač nisem mislil, a ker ste že pomagali, izpijte tudi kozarec do dna.“

Temu ponovnemu povelju je vojak tudi takoj in brez obotavljanja ustregel.

Zakaj človeški podplat ni raven.

Srbska narodna pravljica.

Ko so hudobni angeli odpadli od Boga, so se zatekli na zemljo ter postali hudiči. A vzeli so seboj tudi sonce in njih vrhovni poglavar jo je nataknil na sulico ter jo nosil na rami. Ko se je potem zemlja pritoževala pri Bogu, da jo bo solnce popolnoma sežgalo, poslal je Bog nadangelja Mihaela, ki naj bi skušal, hudiču sonce na kak način izviti. Nadangelj je šel na zemljo ter se sprijaznil s poglavarjem vseh hudičev. Le-ta pa je takoj izvolal, kam pes taco moli, ter je bil oprezen!

Nekoč, ko sta se oba sprehajala, prišla sta do morja, pripravljala sta se, da bi se kopala in hudič je zasadil sulico s solncem v zemljo. Ko sta se kratak čas kopala, rekel je nadangelj: „Sedaj pa se potaplajava, da vidiva, kdo pride globokeje.“

Hudič mu odgovori: „Kar pričniva!“

In potapljal se je nadangelj ter prinesel v ustih morskí pesek iz dna.

Sedaj pa bi se moral potapljati hudič, a bal se je, da mu medtem nadangelj ne ukrade solnca. Prišla pa mu je dobra misel. Pljunil je na tla in iz njegove slin je nastala sraka, ki naj bi mu varovala solnce dotle, da bi se on potopil do dna morja in tudi prinesel peska. Ko pa je hudič izginil pod površje morja, napravil je nadangelj neko znamenje z roko in morje je pokril devet čevljev debel led. Hitro je pograbil solnce in zbežal ž njim proti nebu.

Tedaj pa je sraka jela kričati na vso moč. Ko je hudič začel kričanje srake, je tudi že vedel, kaj se je zgodilo ter se je kar najhitreje vrnil. Dospel proti površju pa je našel morje zamrznjeno, tako da ni mogel iz njega. Hitro se je tedaj vrnil na dno morja, vzela velik kamen, prebil ž njim led ter se zapodil za angeljem.

Že je stopil nadangelj Mihael z eno nogo v nebesa, ko ga zagrabi hudič za drugo nogo ter mu iztrga z ostrimi kremplji kos mesa iz podplata.

Jokaje je stopil ranjeni nadangelj s solncem pred Boga ter tožil: „Kaj, o Gospod, naj storim sedaj, ko sem tako pohabljen?“

In Gospod je govoril: „Miren bodi in ne boj se. Zaukazal bom in odslej naprej bo imel vsak človek tebi enako dolbino v podplatu.“

Tako kakor je Bog zaukazal, je nastala pri vseh ljudeh mala dolbina na obeh podplatih in tako je ostalo do današnjega dne.

Loterijske številke:

Linc	24. januarja	60	87	44	30	71
Praga	28. „	44	38	29	43	67
Trst	28. „	1	71	23	72	9
Lvov	28. „	8	63	73	46	47
Dunaj	31. „	37	36	19	46	34
Brno	21. „	59	57	18	35	83

2meblovani sobi

se oddasta takoj, eventuelno tudi

s hrano.

35 2—1

Vpraša naj se Rožnovenska ulica št. 56.

Proda se lepa, štirinadstropje visoka hiša

v kateri se nahajajo trgovine, kakor tudi stanovanja. Hiša leži v sredini mesta Grače je izvrstna točka in nese letno 10.800 K. Proda se pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Vpraša naj se v Kranju, hšt. 79.

Kino J. Nadišar

Dne 14., 15., 16. svečana

Največja senzacija sedanosti! QUO VADIS?

Izza časa proganjanja kristjanov pod zloglasnim rimskim cesarjem Neronom.

Po Sienkiewiczem romanu.

Pozor! Priporoča se Pozor!

tovarna žime za žimnice

M. MASTERL

Stražišče pri Kranju :: Gorenjsko
Ustanovljeno l. 1844. 19 5-4

Izdeltovanje vsakovrstne žime za žimnice in drugo od najnavadnejše do najfinejše. Cene nizke. Postrežba točna in solidna.

Domače slovensko podjetje!

Pisarna za urejevanje splošnih gospodarskih zadev

J. Rozman :: Kranj

I. Denarni promet: Izposlovanje posojil v vseh oblikah. — Prevzem kapitalij in njih pupilarnovarno nalaganje. — Ranžiranje insolvent. — Eskont menic. — Nakup in prodaja državnih vrednostnih papirjev. — Izdaja uradnih borznih kurzov.

II. Informacijske zadeve: Izdaja trgovskih in obrtnih informacij ter naslovov dobaviteljev in odjemalcev za vse blagovne stroke.

III. Izterjevanje terjatev: Izterjevanje trgovskih in obrtnih terjatev. — Inkaso menic.

IV. Promet z nepremičninami in podjetji: Posredovanje pri nakupu, prodaji in zamenjavi nepremičnin, industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij.

V. Tehnično-komercijelne zadeve: Nakup in prodaja industrijskih, obrtnih in poljedelskih strojev vseh sistemov. — Oprema celih delavnic. — Instalacije. — Načrti in proračuni.

VI. Strokovni nasveti v vseh navedenih zadevah. Strogo stvarno poslovanje. — Prospekti na razpolago. 120 52-24

Glavna zaloga pri Peter Majdiču Merkur, in Franc Dolenzu v Kranju.

157-12

Ododa se Stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritiklinami

za 1. februar 1914.

Podatki pri upravnistvu tega lista.

Lovro Rebolj v Kranju

Glavni trg 20 52-4

Trgovina z moško obleko. — Prodaja raznega sukna in štofov za moške obleke. — Ravno tam lastna delavnica za obleke, ki se po naročilu dobro, ceno in nujno izgotove.

Kokriško predmestje

v lastni hiši zaloga šivalnih strojev in potrebščin. Ravno tam **gostilna,** kjer točim najboljša vina in pivo ter postrežem vedno z dobrimi gorkimi in mrzlimi jedili.

Imam tudi obrt za nakup in prodajo posestev in zemljišč.

9-6

RUDOLF RUS

urar in trgovec

poleg lekarne v Kranju.

Ustanovljeno leta 1885.

Prva in največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. — Vsake vrste ščipalniki in očala. Ročne in žepne električne svetilke.

Najnižje cene brez konkurence. Ceniki zastoj in poštnine prosti.

M. Rant - Kranj

trgovina s špecerijskim in galanterijskim blagom

Trbovljski in češki premog.

Nakup suhih gob in deželnih pridelkov.

Kolodvorska restavracija

priporoča

8 52-4

vedno sveže Budjeviško pivo ter pristna vina in dobro kuhinjo

Tiskarna „Sava“ v Kranju

Vizitke, poročna naznanila, zavitke, pisma, račune, bolete, jukste, vabila, lepaki, posmrtnice, cirkularji, troškovniki, letaki, trgovske karte, knjige v vseh velikostih, brošure, časopisi ter vsa v to stroko spadajoča dela.

Previdni

kolesar lahko prihrani mnogo časa in aenarja, ako v zimski seziji pusti svoje kolo po strokovnjaku preiskati.

Ne zamudite toraj vposlati svoje kolo v pregled podpisani tvrdki, ki bo delo ob najnižji ceni, strogo solidno in v najkrajšem času strokovnjaško dovršila.

Vsako pri nas popravljeno kolo se na željo brezplačno hrani ao spomladi v naših nalašč za to primernih prostorih.

Karel Čamernik & Co.

Specijalna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli. Mehanična delavnica in garaža.

Ljubljana, Dunajska cesta 9-12.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

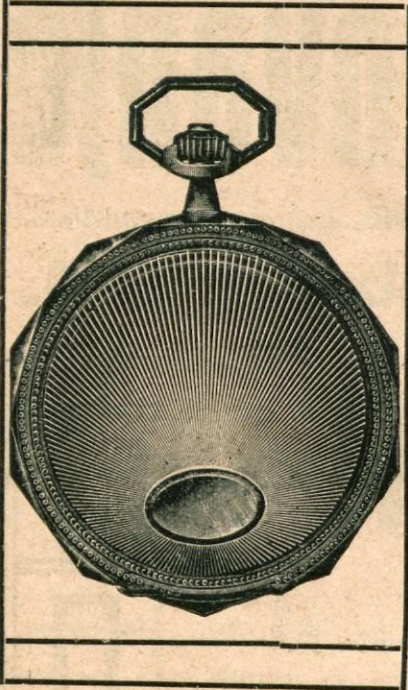
4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

10 52-6

Ivan Levčnik
urar in trgovec v Kranju
Velika zaloga
optični predmeti
Najcenejša prilika za nakup
ženinom in nevestam.
Cene brez konkurence
Postrežba
solidna.

Zobozdravniški in zobotehnični atelje
dr. Edv. Globočnik

okrožni zdravnik in zobozdravnik in

Fr. Holzacker

konc. zobotehnik

v Kranju

v Hlebšovi hiši, nasproti rotovža,
je slavnemu občinstvu vsak delavni
dan od 8. ure zjutraj do 5. ure po-
poldne in ob nedeljah od pol 8. ure
zjutraj do 11. ure dopoldne, izven ve-
likih praznikov na razpolago.

Vsaki dan zvečer

KONCERT
Kavarna-Zvezda
Paganini-
orkestrion

Vinotoč in zajutrkovalnica

Zdravko Krajnc, Kranj

Trgovina delikates, špecerije in deželnih pridelkov.

16 52-6

ženinom!

Najstarejša
trgovina

Ferd. Sajovic
v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

priporoča svojo bogato zalogo vedno najnovejšega in
najboljšega manufakturnega blaga. Posebno se priporoča

ženinom in nevestam

za nakup bal

ker ima v tem blagu največjo izbero.

3 52-6

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

6-6

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po

4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure so vsak delavnik od 9.—12. dopoldne.